

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА КАДАСТРУ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до бакалаврської роботи

на тему: **Проект землеустрою щодо організації і
встановлення меж територій обмежень у
використанні земель на території
Новоолександрівської сільської ради
Великомихайлівського району Одеської області**

Виконав: студент 4 курсу, групи 1-а
Освітнього ступеня «Бакалавр»
В галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Балишев В.Д.
Керівник: Мовчан Т.В.
Рецензент: _____

ОДЕСА – 2020 рік

ЗАВДАННЯ

РЕФЕРАТ

Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області. – Балишев В.Д.. – Дипломний проект. – ОДАУ, кафедра землеустрою та кадастру. – 2020. – 62с. текстової частини, 10 таблиць, 13 малюнків, 44 літературних джерела, 4 аркуші графічної частини формату А0.

Метою дипломного проекту є встановлення меж територій обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради для раціонального використання земельних ресурсів та запобігання забрудненню навколишнього природного середовища.

Завданням дипломного проекту є аналіз та вивчення характеристики території і сучасного стану використання земель, визначення існуючих режимоутворюючих об'єктів та розробка науково-обґрунтованих проектних пропозицій щодо встановлення обмежень у використанні земель Новоолександрівської сільської ради.

Інформаційну базу дипломного проекту становлять законодавчі і нормативно-правові документи, стандарти, статті з періодичних видань, електронні ресурси.

Визначення та обґрунтування обмежень у використанні земель Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області сприятиме природоохоронному і ресурсаощадному використанню території землекористування.

Ключові слова дипломного проекту: ОБМЕЖЕННЯ, СКЛАД ВІДОМОСТЕЙ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ, ОХОРОННА ЗОНА, ЗОНА САНІТАРНОЇ ОХОРОНИ, САНІТАРНО-ЗАХИСНА ЗОНА, ПРИКОРДОННА СМУГА, ПРИБЕРЕЖНА ЗАХИСНА СМУГА, ВОДООХОРОННА ЗОНА, ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ОБМЕЖЕНЬ.

ЗМІСТ

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні основи встановлення земель обмеженого використання.....	7
Розділ 2. Географічні умови об'єкту проектування.....	12
Розділ 3. Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області.....	17
3.1. Склад відомостей Державного земельного кадастру про землі в межах Новоолександрівської сільської ради.....	17
3.2. Порядок розроблення проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів.....	31
3.3. Проект землеустрою щодо встановлення обмежень у використанні земель.....	33
3.4 Державна реєстрація права обмеженого користування.....	52
Висновки.....	55
Список літератури.....	56

Додатки

- А. План існуючого стану режимоутворюючих об'єктів Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області
- Б. План розподілу земель за видами цільового призначення та угіддями Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області

В. План встановлення зон дії обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області

Г. Характеристика обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області

ВСТУП

Різні статті Конституції України дещо по різному визначають поняття «земля»: земля є об'єктом права власності Українського народу (ст. 13), права власності громадян, юридичних осіб та держави (ст. 14), права власності територіальної громади (ст. 142) та національним багатством (об'єктом особливої охорони держави), проте земля завжди є центром земельних відносин.

Земельний кодекс України та інші законодавчі акти визначають можливість обмежувати права власників землі та землекористувачів незалежно від їх суб'єктного складу та форми власності на земельну ділянку.

Предметом правового регулювання інституту обмеження прав на земельні ділянки є суспільні відносини щодо встановлення, існування та припинення обмеження права на земельні ділянки землевласників та землекористувачів, захисту прав зазначених суб'єктів, здійснення контролю за додержанням встановлених обмежень, гарантій та відповідальності.

Сьогодні встановлення обмежень у використанні земель навколо режимоутворюючих об'єктів є правовою та економічною проблемою, оскільки наразі більше половини земель нашої держави перебуває у приватній власності. Отже, запроектувати та зареєструвати обмеження у використанні земель можливо за згодою власника або у судовому порядку. Крім того є можливість у відшкодуванні збитків у разі встановлення обмежень.

Проектом землеустрою щодо організації і встановлення меж обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області на основі детального вивчення території та ґрунтового аналізу інституційного забезпечення будуть рекомендовані обмеження та обтяження, які доцільно встановити на території сільської ради.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ОБМЕЖЕНОГО ВИКОРИСТАННЯ

Основний закон держави – Конституції України – зазначає, що право приватної власності є непорушним, проте використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію й природні якості землі.

Об'єктом земельних правовідносин є земельна ділянка, а відносини щодо володіння, користування, розпорядження та, у визначених законом випадках, управління землями, як вірно зазначає О.Г. Бондар, мають здійснюватися із врахуванням встановлених законодавством обмежень та забезпечення недопущення погіршення якості земель та навколишнього природного середовища в цілому [2].

Земельний кодекс України встановлює, що на використання власником земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження.

У чинному земельному законодавстві відсутнє чітке визначення обмеження права на землю. Тому для розкриття поняття, звернемося до творів науковців.

Д.В. Бусуйок вважає, що обмеження прав на землю в об'єктивному розумінні є сукупністю забороняючих норм, а в суб'єктивному розумінні являють собою обов'язки суб'єктів прав на землю щодо утримання від певних дій [5].

На сьогоднішній день не існує визначеної нормами земельного законодавства класифікації обмежень прав на землю. В літературі можна зустріти класифікації, що здійснюються за різними ознаками – за метою встановлення (Андрейцев В.І. та Марахін Є.А.), за природою виникнення (Погрібний О.О.), за правовою природою та рівнем правового регулювання

(Мироненко І.В.), за змістом правовідносин (Гуревський В.К.), тощо. Більш детальний аналіз запропонованих класифікацій наведено у таблиці 1.1.

Класифікації обмежень прав власності на землю (за даними аналізу наукових праць)

Автор	Критерій класифікації	Класифікація
<u>Андрейцев В.І.</u>	за видами здійснюваної діяльності	<p>1. майнової – пов’язаної з експлуатацією різного майна, розташованого на земельній ділянці; природоохоронної – обумовленої використанням природних комплексів, ресурсів і ландшафтів, які знаходяться на земельній ділянці чи поруч із нею та утворюють життєздатне навколишнє середовище;</p> <p>2. іншої діяльності – установлені особливостями здійснення суспільної, господарської, комерційної затребуваності відповідно до статутної правомочності суб’єктів господарювання [1].</p>
Бондарчук Н.В.	за метою встановлення	<p>1. екологічні (встановлюються з метою охорони земель як природного об’єкта);</p> <p>2. економічні (встановлюються з метою забезпечення нормальної роботи самого об’єкта);</p> <p>3. соціальні (встановлюються з метою охорони населення від негативних факторів дії об’єкта) [3].</p>
<u>Гуревський В.К.</u>	за змістом правовідносин	<p>1. які надають право користуватись чужою земельною ділянкою;</p> <p>2. які забороняють здійснювати визначені дії на власній земельній ділянці;</p> <p>3. які є поєднанням першого та другого видів обмежень [7].</p>
<u>Марахін Є.А.</u>	за метою встановлення	<p>1. сприяють збереженню розміру площ та кількості особливо цінних земельних ділянок, зокрема, законодавець запроваджує такі обмеження як, заборони на зміну цільового призначення земельної ділянки, та (або) ландшафту;</p> <p>2. правові обмеження для запобігання необґрунтованої зміни цільового призначення земельних ділянок за волею власників (землекористувачів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - закріплення виключних підстав зміни цільового призначення окремих земель (земельних ділянок); - введення додаткових землевпорядних вимог;

Автор	Критерій класифікації	Класифікація
		<ul style="list-style-type: none"> - закріплення додаткових зобов'язань для суб'єктів, на користь яких здійснюється зміна цільового призначення земельних ділянок, що використовуються як основний засіб виробництва. 3. обмеження, які запобігають зниженню якісних властивостей земельних ділянок у разі шкідливого антропогенного впливу при забезпеченні суспільних інтересів: <ul style="list-style-type: none"> - встановлення обмеженого режиму господарської діяльності на земельних ділянках (або територіях); - закріплення умов щодо наявності спеціальних знань при використанні земельних ділянок певного цільового призначення; - заборона запровадження окремих видів діяльності на земельних ділянках (або територіях), що не сумісна з їх цільовим призначенням (або метою встановлення (створення)); - обмеження забудови земельної ділянки [22].
Мироненко І.В.	за правовою природою та рівнем правового регулювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. нормативні обмеження права приватної власності на землю: <ul style="list-style-type: none"> - загальні нормативні обмеження щодо здійснення права приватної власності. - загальні нормативні обмеження щодо здійснення права приватної власності на землю; - спеціальні нормативні обмеження щодо здійснення права приватної власності на окремі категорії та види земель. 2. обтяження земельних ділянок: <ul style="list-style-type: none"> - приватні обтяження земельних ділянок (речові права на чужі земельні ділянки та зобов'язальні права інших осіб щодо земельних ділянок); - публічні обтяження земельних ділянок (обтяження, що виникають щодо окремо визначених (індивідуалізованих) земельних ділянок та обтяження, що виникають щодо всього майна визначених суб'єктів, включаючи земельні ділянки) [24].
Погрібний О.О.	за природою виникнення	<ol style="list-style-type: none"> 1. такі, що зумовлені встановленням сервітутів; 2. друга – такі, що викликані дією норм «сусідського» права;

Автор	Критерій класифікації	Класифікація
		3. третя – такі, що становлять інститут, призначений для забезпечення суспільних потреб, та які мають законодавче закріплення в інтересах не окремих осіб, а всього суспільства з пануванням публічних засад над приватними [23].
Третяк А.М.	за функціональною ознакою	ступенем придатності земельних ділянок для різних видів господарського використання через встановлення критеріїв обмежень у використанні земель [42]/
Тоцька К.М.	згідно узагальнення положення законодавства різних країн	<ol style="list-style-type: none"> 1. перебування землі (певних земель) у власності певних суб'єктів. 2. дотримання допустимих розмірів земельних ділянок різного призначення, інших обмежень права власності; 3. дотримання допустимих строків для набуття земельних ділянок; 4. дотримання певних умов при використанні земельної ділянки [41].
Черкаська Н.В.	за змістом	<ol style="list-style-type: none"> 1. заборон щодо: здійснення певного виду діяльності на земельній ділянці; способів використання земельної ділянки в межах території дії обмежень; кола суб'єктів, які можуть перебувати в зоні встановлення обмеження прав на земельні ділянки; 2. умов щодо: одержання спеціальних дозволів використання земельної ділянки; способів використання земельної ділянки; гранично допустимих норм навантаження на земельну ділянку; збереження зелених насаджень та охорони природного середовища проживання і шляхів міграції тварин; забезпечення права інших суб'єктів або терпіння дії третьої особи у разі встановлення земельного сервітуту тощо; 3. призупинення права на земельну ділянку у разі: введення воєнного або надзвичайного стану в державі, стихійного лиха, деградаційних і абразійних процесів; якщо використання земельної ділянки загрожує життю або здоров'ю людей та тварин, безпеці суспільству та державі; встановлення лімітів для забезпечення здоров'я людини і навколишнього природного середовища від негативного хімічного та фізичного впливу [44].

Земельним законодавством визначено такий перелік обмеження на використання земель:

охоронні зони –	території із обмеженим режимом використання, що встановлюються навколо особливо цінних або об'єктів з метою їх охорони та зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля;
санітарно-захисні зони –	створюються навколо об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електромагнітних хвиль, електронних полів, іонізуючих випромінювань тощо, з метою відокремлення таких об'єктів від території житлової забудови;
зони санітарної охорони –	території і акваторії, де запроваджується особливий санітарно-епідеміологічний режим санітарно-захисні зони – території з обмеженим режимом використання, де забороняється будівництво об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей, що встановлюються навколо шкідливих об'єктів з метою захисту населення та територій від їх негативного впливу;
зони особливого режиму використання земель –	території з обмеженим режимом використання, які встановлюються навколо військових об'єктів з метою їх охорони та також захисту населення та територій від впливу таких об'єктів;
водоохоронні обмеження –	водоохоронні зони, прибережні захисні смуги, берегові смуги водних шляхів, смуги відведення;
інші обмеження –	різноманітні заборони та умови використання земельної ділянки;
земельні сервітути –	право власника або землекористувача земельної ділянки на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою (ділянками);
право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) –	право користування чужою земельною ділянкою для забудови, окремий вид прав на чужі речі;
право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) –	право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.

Правовий режим охоронних зон відрізняється залежно від об'єкта, навколо якого встановлена зона, проте завжди передбачає обмеження щодо можливих видів використання земельної ділянки [23]. Правова основа обмеження прав на земельні ділянки потребує удосконалення шляхом конкретизації найбільш суттєвих аспектів обмеження прав на земельні ділянки в законах та підзаконних нормативно-правових актах.

РОЗДІЛ 2

ГЕОГРАФІЧНІ УМОВИ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

Новоолександрівська сільська рада розташована у західній частині Великомихайлівського району Одеської області. Межує з Республікою Молдова, Комарівською та Великокомарівською сільськими радами Великомихайлівського району. Адміністративний центр – с. Новоолександрівка, проте в підпорядкуванні сільської ради також знаходиться с. Нові Бутори.

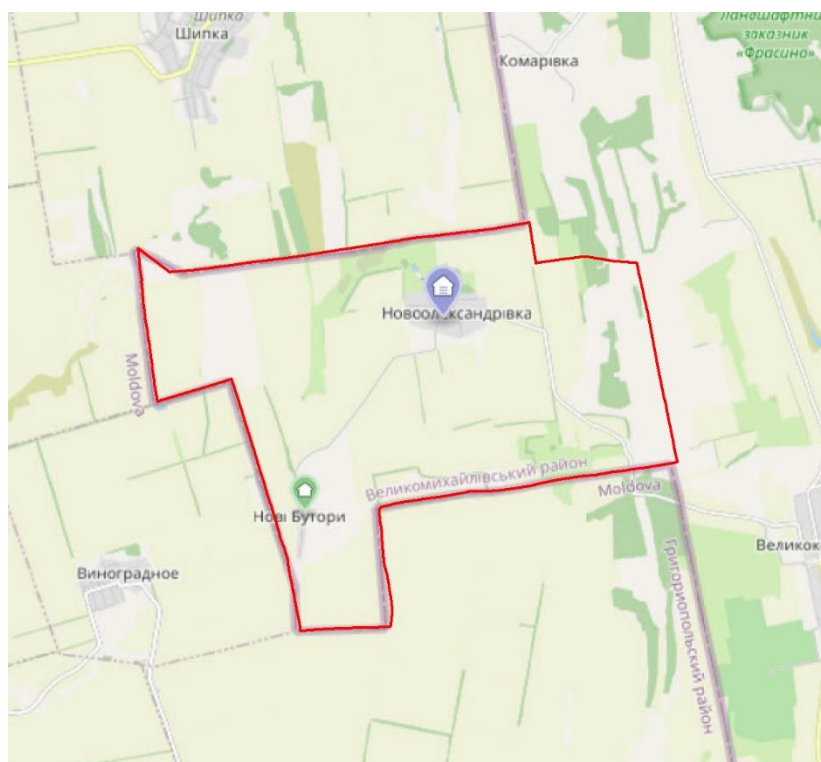

Рис. 1 – Схема розміщення Новоолександрівської сільської ради

Основні напрями сільськогосподарського виробництва – посіви пшениці, соняшника, кукурудзи.

Клімат території сільської ради зумовлюється впливом переважно північно-східних і південно-східних повітряних мас які дуже мало доносять до району атмосферних опадів

Рівнинність території, незахищеність її на великому просторі зумовили вільний доступ сюди північно – східних, північних і східних

повітряних мас, що влітку сприяють встановленню жаркої погоди, а взимку проводять до значного похолодання.

Помітний вплив південно західних, західних та північно західних повітряних мас, що взимку зумовлюють відлиги з мрякою а влітку сприяють встановленню сухої безхмарної погоди.

Середньорічна температура повітря становить + 8.7°.

Сніговий покрив у районі нестійкий його висота не перевищує 10 см. За початок весняного періоду прийнято дату переходу середньодобової температури повітря через 0°, яка припадає для району на 8-10 березня.

Сума опадів за рік становить від 420мм до 430 мм. Показник вологозабезпечення становить 0.8-0.9.

Більше половини опадів випадає в теплий сезон у травні-серпні. Опаци в цей час мають переважно зливовий характер, що приводить до розвитку площинної ерозії. Середній добовий максимум опадів щорічної повторюваності становить 44.3мм.

Характерною особливістю клімату району є його низька відносна вологість, особливо у травні і червні, коли опівдня вона не перевищує 52-54%

Сухість повітря негативно позначається як на ґрунтах, так і на культурах, збільшує непродуктивне випаровування ґрунтової вологи. Недостатнє зволоження, посилена сухість повітря приводять до періодичних посух. Інтенсивність атмосферних посух посилюється вторгненням на територію району південно східних посушливих вітрів.

Мала кількість вологи являється основними фактором, лімітуючим врожайність с/г культур, тому особливого значення набувають заходи , направлені на нагромадження вологи у ґрунті.

Рельєф території Новолександрівської сільської ради характеризується особливостями підвищеною ерозійністю Балтійської дельтової рівнини та Причорноморської низинної рівнини на яких він розташований. Відносно високе положення району над рівнем моря до 200 м

на північному заході привело до глибокого розчленування його долинно-балковою системою. Разом з тим горизонтальне залягання порід надає місцевості риси рівнинного рельєфу.

Найважливішим фактором який зумовив формування сучасного рельєфу району являється водна ерозія. Глибина врізу долин та балок тут 125-200 м . Поверхня району в цілому рівнина з незначним нахилом в сторону Чорного моря.

Однорідність підстелюючих порід на території всього району сприяла тому що утворений рельєф має один і той же ясно виражений характер. Основними рисами, які обумовлюють типовість рельєфу по всій території є:

- густа розчленованість поверхні балками;
- глибокий вріз балок внаслідок низького базису ерозії;
- випукла, іноді куполовидна форма вододілів;
- при більшому врізі балок – порівняно невелика середня крутість

їх схилів, більша частина схилів має випуклу форму і не має різких переходів по крутості на всьому протязі. Це обумовлено тим, що рихлі підстелюючі породи (леси, суглинки, піски), які в основному складають поверхню району, легко піддаються дії водної ерозії, ерозійні процеси діють рівномірно і це приводить до різкої зміни крутості схилів.

Найважливішими формами рельєфу, що зумовлюють розподіл ґрунтових відмін по території району являються вододільні плато, їх схили , долини річок, днища балок, суходоли та лощини.

Територія сільської ради характеризується ерозійним розчленуванням рельєфа. Положення її над рівнем моря більше 200м .

Одна з характерних особливостей рельєфу території - своєрідна асиметрія схилів балок, яке пояснюється загальним нахилом поверхні на південний схід.

Розчленованість місцевості має велике значення для процесів ґрунтоутворення не тільки як ерозійний фактор, але також в зв'язку з умовами підходу до поверхні ґрунтовірних порід і умови зволоження .

Водні ресурси території Новоолександрівської сільської ради представлені ставками. Стан ставків незадовільний, через розорювання в прибережно-захисних смугах, відповідно ставки замулюються, порушується природний кругообіг.

Територія Новоолександрівської сільської ради розміщена в північно-західній частині степової зони і зволожується недостатньо. Випаровування перевищує кількість опадів, тому тут не могла утворитись значна гідрографічна сітка.

Геологічна будова території впливає на розвиток ерозії і інших видів деградації земель. Щільні, стійкі породи трудніше піддаються ерозії, ніж рихлі. Не тільки інтенсивність, а й характер розмиву пов'язаний з материнськими та підстелюючими породами.

Лес – основна ґрунтоутворююча порода району. Він характеризується досить однорідним важко суглинистим та легко- глинистим механічними складом.

На найбільш підвищених вирівняних ділянках вододільних плато його товща становить 20 і більше метрів, на схилах вододілів, і особливо берегах балок, що зазнають або зазнавали ерозії в минулому, вона зменшується до кількох метрів або зовсім відсутня.

На схилах, рідше на вузьких хвилястих вододілах, ґрунтовірними породами являються чорнобурі (щільні) глини. Вони вийшли на денну поверхню, в більшості внаслідок ерозійних процесів. На глинах формуються чорноземи важкого механічного складу з поганими фізичними властивостями, ущільненням по профілю.

Ґрунти, що утворились на пісках, як і самі піски характеризуються легким механічним складом (супіщані, рідше піскувато-середньосуглинистими), високою фільтраційною здатністю і рихлістю.

Такі ґрунти слабо забезпечені вологою і малородючі . В місцях виходу вапняків сформувались чорноземи карбонатні щебенюваті.

Делювіальні відклади, по дну балок частково у річкових долинах, утворилися внаслідок перевідкладання та осідання слабо відсортованих змитих , та перенесених делювіальними водами, часток ґрунту та корінних порід, які зазнавали та зазнають ерозії на схилах балок та вододілів. Ці відклади мають неоднорідний переважно суглинковий та глинистий механічний склад, часто гумусова ні в різній мірі.

Залягаючи на ділянках з близьким рівнем ґрунтових вод, вони оглеєні.

Алювіальні відклади приймають участь у ґрунтоутворенні у заплавах річок. За походженням і властивостями вони подібні до делювіальних, але на відміну від останніх вони мають більш однорідний механічний склад по профілю, бо осідання часток у заплаві відбувалось у більш спокійній воді. Ці відклади також оглеєні. На них сформувались лучні і лучно-болотні ґрунти, у яких підґрунтові води через постійний капілярний зв'язок впливають на ґрунтоутворюючий процес.

Ґрунтовий покрив Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району досить складний. Складність ґрунтового покриву пов'язана перш за все з різноманітними умовами рельєфу, складом ґрунтоутворюючих порід, умовами поверхневого та ґрунтового зволоження, але головну роль відіграють особливості розвитку природної рослинності та складні взаємовідносини лісу та степу.

Географічне положення району на південному заході лісостепу зумовили переважне розповсюдження тут основного типу ґрунтів – чорноземів.

Заплави річки та днища балок покриті складним комплексом гідроморфних ґрунтів – чорноземно-лучних, лучних, лучно-болотних та болотних.

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ВСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ ТЕРИТОРІЙ ОБМЕЖЕНЬ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ ТА ЇХ РЕЖИМОУТВОРЮЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ НОВООЛЕКСАНДРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ВЕЛИКОМИХАЙЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1.1. Склад відомостей Державного земельного кадастру про землі в межах Новоолександрівської сільської ради

Склад відомостей державного земельного кадастру про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць визначено у 13 статті Закону України «Про державний земельний кадастр» та представлено на малюнку 2.

Для підготовки відомостей про землі в межах Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області до державного земельного кадастру, дипломним проектом передбачається:

- векторизація планово-картографічного матеріалу з актуалізацією його за даними сучасних геодезичних зйомок та матеріалами супутникових зйомок з відкритих джерел;
- проведення розподілу земель сільської ради за угідями, як основними елементами державного земельного кадастру, з оформленням експлікації земель;
- аналіз розподілу земель за цільовим призначенням для забезпечення обліку земельних ділянок за видами цільового призначення у Державному земельному кадастрі;
- підготовка відомостей про категорії земель, які характеризують цільове призначення використання земель та показують розподіл земельного фонду між галузями суспільного виробництва;
- аналіз розподілу земель за формами власності для дотримання специфіки управління.

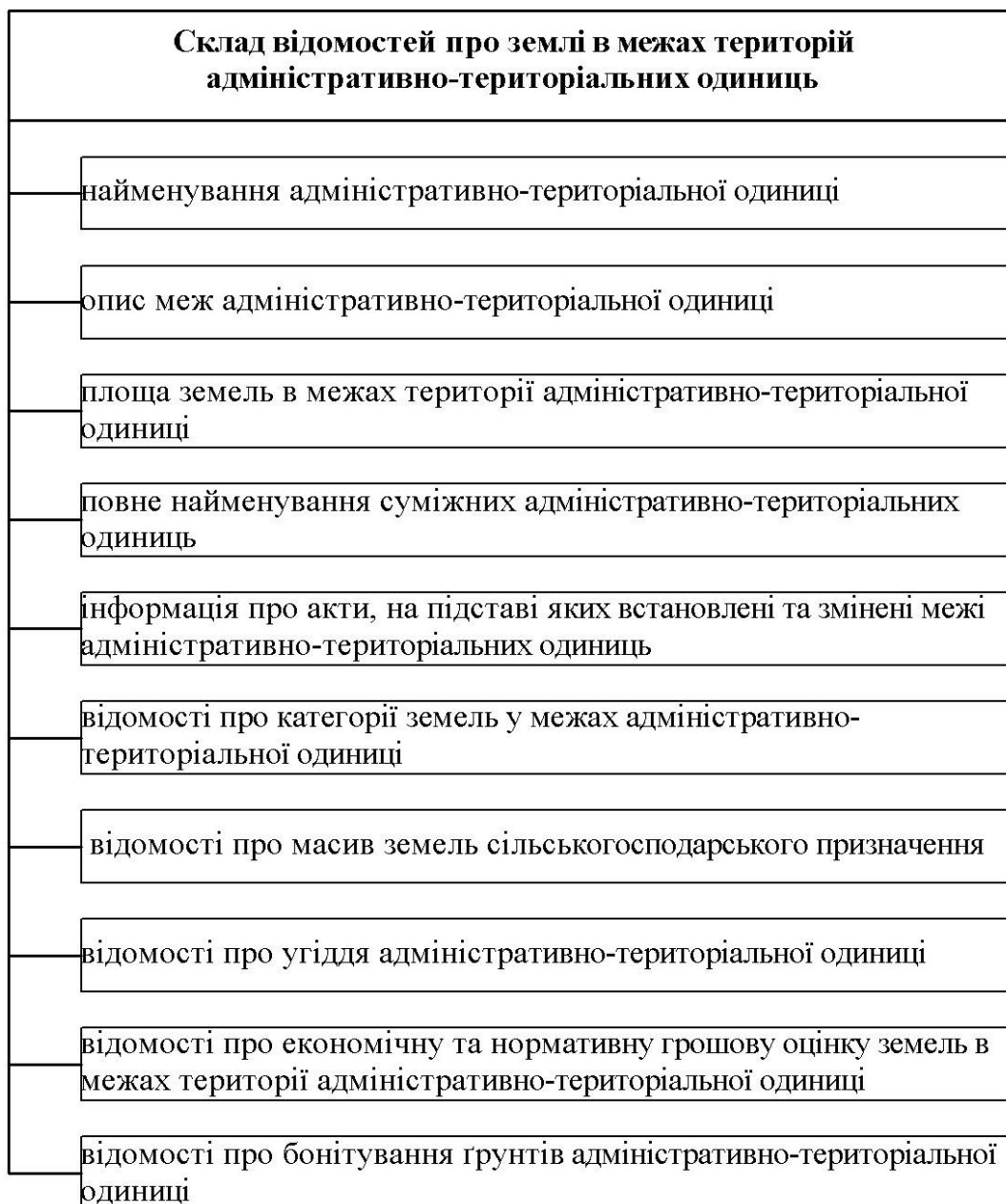

Рис. 2. Склад відомостей про землі в межах території АТО

Основними елементами державного земельного кадастру є угіддя, основні природно-господарські характеристики даються на них. Офіційне тлумачення угідь здійснюється відповідно ГОСТу 26640-85.

За допомогою програмного комплексу CGT вираховуємо площі всіх контурів землекористування (таблиця 3.1) та експлікацію земель (таблиця 3.2.).

Експлікація земель сільської ради

Код згідно з КВЗУ		Назва земельних угідь	Площа
групи	підгрупи		
001	00	Рілля	2574,7930
002	02	Пасовища	501,3783
003	03	Болота	1,4458
003	05	Яри	29,8672
004	00	Чагарникова рослинність природного походження	3,0021
005	01	Земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю	16,3653
005	03	З усіх лісів лісові насадження лінійного типу	32,8654
006	04	Ставки	1,9477
007,008	00	Землі під житловою та громадською забудовою	164,2891
009	00	Землі, які використовуються для транспорту	7,6321
009	02	Землі під дорогами, зокрема підґрунтовими	22,1032
013	00	Землі під с/г та іншими господарськими будівлями і дворами	13,8324
015	02	Землі під кладовищами	0,6915
Всього земель			3370,2131

Поконтурна відомість _1 частина

Поконтурна відомість _2 частина

Загальний земельний фонд Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району становить 3370,2131га. Питома вага сільськогосподарських угідь складає понад 91%, в тому числі рілля – 76,4% від загальної площі сільської ради, пасовища – майже 14,9%. Структура сільськогосподарських угідь значно впливає на регіональні особливості розміщення сировинної бази агропромислового комплексу. Саме тому вони викликають особливий інтерес. Показник забезпеченості населення сільськогосподарськими угіддями вважають найбільш об'єктивним при економічних оцінках земельних ресурсів.

За результатами вивчення земельного фонду Новоолександрівської сільської ради формуємо план існуючого стану режимоутворюючих об'єктів Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області (1:10 000), як документа Державного земельного кадастру (Додаток А). На плані показані: площі та номери контурів; ширина лінійних контурів, ситуаційна схема; опис меж; масштаб; експлікація земель; умовні позначення.

Наступним етапом дипломного проектування є детальне вивчення публічної кадастрової карти і розподіл земель за видами цільового призначення і угіддями та формами власності.

У 2013 році для створення прозорості в земельних відносинах була відкрита публічна кадастрова карта. Карта містить оглядові матеріали про державний кордон, межі областей, районів та міст України, дрібномасштабну карту ґрунтів, дані про земельні ділянки: межі, кадастровий номер, форма власності, цільове призначення, площа. Також є можливість отримання інформації про власника землі або землекористувача в режимі онлайн.

Растровим картографічним матеріалом слугують радянські топографічні карти масштабу 1: 100000 та ортофотоплани, які були побудовані по матеріалах аерозйомки 2011-2012рр. Нещодавно додано можливість підвантажувати карти та космічні знімки з сервісу GoogleMap.

При внесенні відомостей до Державного земельного кадастру про його об'єкти, цільове призначення земельних ділянок повинно відповідати Класифікатору видів цільового призначення земель, затвердженого наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 23 липня 2010 року № 548.

Порядком ведення державного земельного кадастру визначено перелік угідь, згідно з Класифікацією видів земельних угідь, який містить код угіддя згідно КВЗУ та назву угіддя з поясненнями.

Для отримання інформації щодо розподілу земель Новоолександрівської сільської ради, використовуючи план існуючого стану режимоутворюючих об'єктів сільської ради та дані публічної кадастрової карти, було створено План розподілу земель за видами цільового призначення та угіддями (графічний додаток Б) та розраховано експлікація земель за цільовим призначенням і формами власності (таблиця 3.3).

Таблица 3.3

Експлікація земель за цільовим призначенням і формами власності

№ п/п	Код КВЦ ПЗ	Назва	Загальна площа, га	в т.ч. за формами власності		
				приватна	державна	комунальна
1	2	3	4	5	6	7
1	01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	2113,8998	2047,5208	66,3790	
2	01.02	Для ведення фермерського господарства	111,2452	111,2452		
3	01.03	Для ведення особистого селянського господарства	206,9365	206,9365		
4	01.08	Для сінокосіння і випасання худоби	164,6251		164,6251	
5	01.09	Для дослідних і навчальних цілей	153,4932		153,4932	
6	01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	12,8832	12,8304		0,0528
7	02.00, 03.00	Землі житлової та громадської забудови	164,2891	98,5735	32,8578	32,8578
8	09.01	Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	3,291		3,2910	
9	10.01	Для експлуатації та догляду за водними об'єктами	1,9477		1,9477	
10	12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства	7,6321			7,6321
11	16.00	Землі запасу	429,2787		50,2806	378,9981
12	18.00	Землі загального користування	0,6915			0,6915
Всього земель, га			3370,2131	2477,1064	472,8744	420,2323

Рис. 3. Розподіл земель Новоолександрівської сільської ради за формами власності

Держава володіє ділянками ріллі біля населених пунктів та на схилових територіях у західній частині землекористування. Також у державній власності знаходиться майже 33га населеного пункту, водойми сільської ради та невеликі площі лісових ділянок.

У комунальній власності знаходяться ділянки ріллі та пасовищ, що межують з населеним пунктом та ярами, частина земель населених пунктів та автодорога місцевого значення.

Особливий порядок використання та охорони земель закладено у поділі їх за категоріями. Земельний кодекс України (ст. 19) закріплює дев'ять категорій земель.

На території Новоолександрівської сільської ради виокремлено землі п'яти категорій: землі сільськогосподарського призначення, землі житлової та громадської забудови, землі лісгосподарського призначення, землі водного фонду, землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Розподіл земель за категоріями приведено у таблицях 3.5 та 3.6.

Таблиця 3.5

Розподіл земель за цільовим призначенням та категоріями, га

№ п/п	Код КВЦПЗ	Назва	Загальна площа, га	в т.ч. за категоріями, згідно цільового використання земель				
				Землі сільськогосподарського призначення	Землі житлової та громадської забудови	Землі лісгосподарського призначення	Землі водного фонду	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони і іншого призначення
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	2113,8998	2113,8998				
2	01.02	Для ведення фермерського господарства	111,2452	111,2452				
3	01.03	Для ведення особистого селянського господарства	206,9365	206,9365				
4	01.08	Для сінокосіння і випасання худоби	164,6251	164,6251				
5	01.09	Для дослідних і навчальних цілей	153,4932	153,4932				
6	01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	12,8832	12,8832				

№ п/п	Код КВЦІЗ	Назва	Загальна площа, га	в т.ч. за категоріями, згідно цільового використання земель				
				Землі сільськогосподарського призначення	Землі житлової та громадської забудови	Землі лісогосподарського призначення	Землі водного фонду	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони і іншого призначення
7	02.00, 03.00	Землі житлової та громадської забудови	164,2891		164,2891			
8	09.01	Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	3,291			3,2910		
9	10.01	Для експлуатації та догляду за водними об'єктами	1,9477				1,9477	
10	12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства	7,6321					7,6321
11	16.00	Землі запасу	429,2787	418,1880		11,0907		
12	18.00	Землі загального користування	0,6915		0,6915			
Всього земель, га			3370,2131	3181,271	164,981	14,3817	1,9477	7,6321

Експлікація земель за цільовим призначенням та категоріями, га

Категорії земель	Площа, га	Питома вага, %
Землі сільськогосподарського призначення	3181,2710	87,74
Землі житлової та громадської забудови	164,9806	4,90
Землі лісгосподарського призначення	14,3817	0,43
Землі водного фонду	1,9477	0,06
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони і іншого призначення	7,6321	0,23
Всього	3370,2131	100,00

Структура земельного фонду Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району по категоріях земель показує, що найбільшу площу займають землі сільськогосподарського призначення – 3181,2710га (87,74%), що повністю задовольняє потреби сільськогосподарського виробництва, але їх велика розораність призводить до масштабних процесів ерозії та порушує загальну екологічну рівновагу території.

Землі житлової та громадської забудови займають 4,90 % від загальної площі сільської ради, що з урахуванням існуючих демографічних тенденцій в цілому задовольняє потреби району.

Землі лісгосподарського призначення Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району представлені захисними лісонасадженнями лінійного типу та лісами I категорії. Площа занята під лісовими ресурсами становить 0,43% від загальної площі землекористування сільської ради, що не в повній мірі забезпечує екологічну рівновагу та призводить до виникнення ерозійних процесів. По всій території лісосмуги

потребують відновлення, на територіях які ерозійно-небезпечні необхідно засадити лісними насадженнями.

Землі водного фонду складають 0,06% від загальної площі Новоолександрівської сільської ради, що не повністю задовольняє потреби зрошення, технічного та питного водозабезпечення. Ситуація погіршується тенденцією до зниження водності та пересихання існуючих водних об'єктів.

Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення складають 0,23% від загальної території. Їх невеликій обсяг, представлений автошляхами.

Відомості про землі Новоолександрівської сільської ради, що підлягають внесенню до бази даних державного земельного кадастру, передбачають також дані про якісні характеристики земельних угідь. Проте враховуючи, що стрімкість схилів є важливим фактором лише при визначенні прибережної захисної смуги та водоохоронної зони водойм, а площа ставків є малою, на графічному додатку В додані карті-врізки з характеристикою стрімкості схилів поблизу водойм.

3.2. Порядок розроблення проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів

Проект землеустрою є землепорядною документацією, яка містить сукупністю економічних, проектних і технічних документів щодо обґрунтування заходів з використання та охорони земель, які передбачається здійснити за таким проектом.

Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель розробляється на підставі укладеного договору між замовником документації із землеустрою та її розробником.

Порядок розроблення проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель присвячена 47 стаття Закону України «Про землеустрій».

Склад проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель приведено на мал. 4.

Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області розробляється з метою:

- збереження природного різноманіття ландшафтів, охорони довкілля, підтримання екологічного балансу;
- збереження і використання об'єкту культурної спадщини – кургану;
- встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг навколо водойм сільської ради ;
- визначення в натурі (на місцевості) меж охоронних, санітарно-захисних зон, зон санітарної охорони та прикордонної смуги, а також інформування про такі обмеження землевласників, землекористувачів, інших фізичних та юридичних осіб.

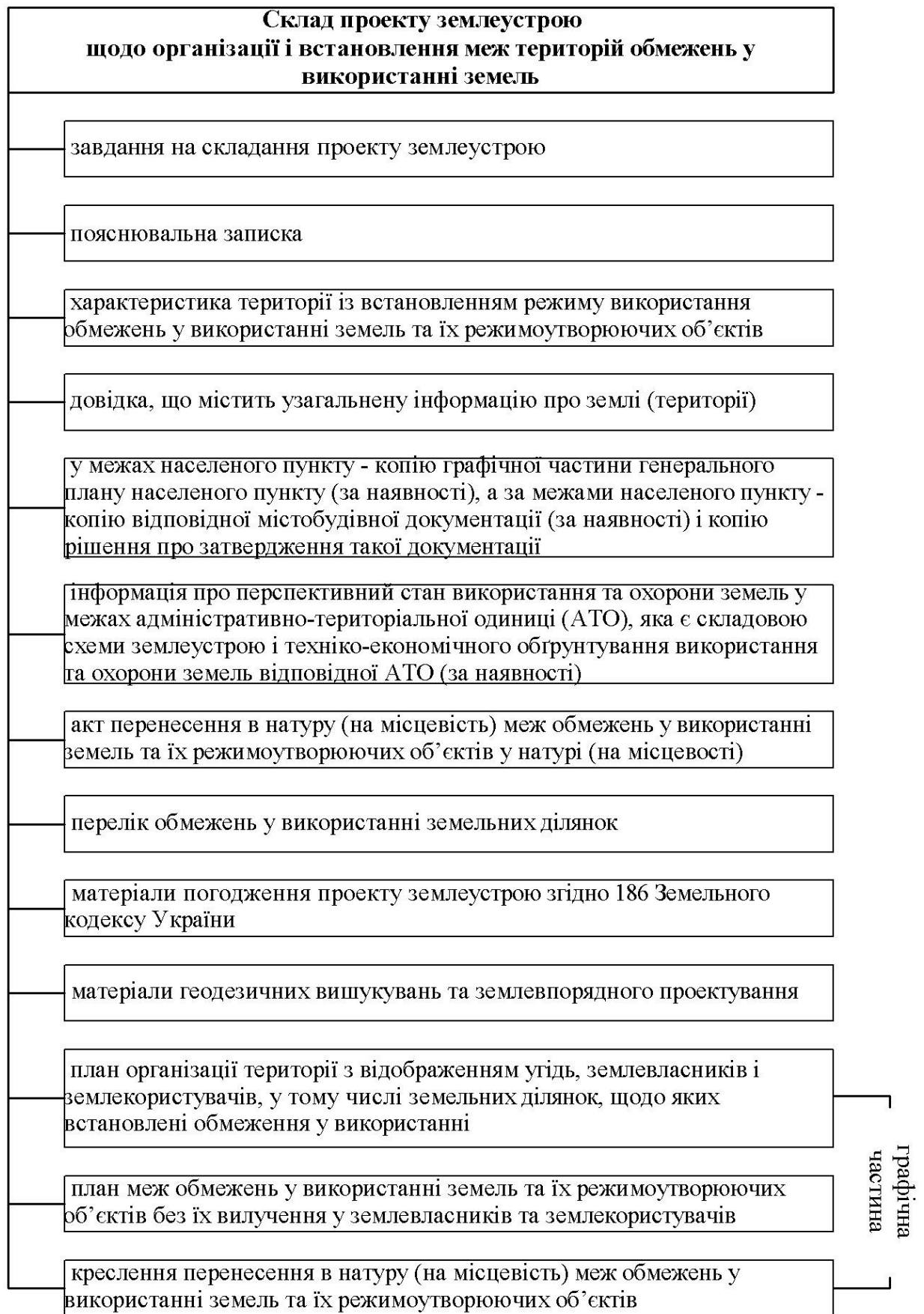

Рис. 4. Склад проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель

Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області повинен бути погоджений:

- відділом у Великомихайлівському районі Міжрайонного управління Держгеокадастру у Великомихайлівському та Захарівському районі;
- відділом містобудування та архітектури Великомихайлівської районноїдержадміністрації;
- департаментом культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації;
- сектором у Одеській області Державного агентства водних ресурсів України;
- Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації;
- Новоолександрівською сільською радою та власниками (землекористувачами) земельних ділянок, які включаються до території обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів без їх вилучення.

Проект землеустрою щодо організації і встановлення меж територій обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області затверджується замовником.

3.3. Проект землеустрою щодо встановлення обмежень у використанні земель

Навколо режимоутворюючих об'єктів встановлюються зони обмеженого режиму землекористування: охоронні зони, зони санітарної

охорони, санітарно-захисні зони, прикордонні смуги, водоохоронні зони, прибережні захисні смуги тощо .

В межах зон обмеженого використання забороняється виконувати будь-які дії, що можуть порушити нормальну роботу об'єктів, спричинити їх пошкодження або викликати нещасні випадки.

В результаті аналізу території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області, ґрунтуючись на вивченні теоретичних основ встановлення земель обмеженого використання, складено реєстр режимоутворюючих об'єктів сільської ради з визначенням характеристик, які обумовлюють встановлення обмеження.

Режимоутворюючими об'єктами на території Новоолександрівської сільської ради є: Державний кордон України з Республікою Молдова; об'єкт культурної спадщини – курган; лінія електромережі напругою 10кВ; господарські двори; ферма великої рогатої худоби; кладовище традиційного поховання; артезіанські свердловини та ставки місцевого значення.

Опис режимоутворюючих об'єктів Петрівської сільської ради

Номер контуру на плані	Назва режимоутворюючого об'єкту	Х-ка об'єкту	Вид обмеження	Характеристики, що обумовлюють встановлення обмеження
по межі від В до А	Державний кордон України		прикордонна смуга	Охорона державного кордону
43	Об'єкт культурної спадщини		охоронна зона	Створення умов для збереження та актуалізації культурної спадщини
	Лінія електромережі			Електромагнітне випромінювання, запобігання нещасним випадкам від впливу електричного струму
17	Господарський двір	0,0141	санітарно-захисна зона	Негативний вплив санітарних чинників на здоров'я людини
18		0,9492		
28		1,1201		
46		0,0387		
17а	Ферма ВРХ	11,7103		
35	Кладовище	1,861		Санітарно-гігієнічна небезпека
17, 17а, 27	Артезіанська свердловина		зона санітарної охорони	Захист від забруднення мікробіологічними та хімічними чинниками
13	Ставок	1,5177	прибережна захисна смуга	Мінімізування негативного впливу антропогенного освоєння прибережних територій
46		0,43		
15		1,5177	водоохоронна зона	Дотримання сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколводних рослин і тварин
48		0,43		

1. Прикордонна смуга

Назва режимоутворюючого об'єкту:	державний кордон України з Республікою Молдова
Назва обмеження:	прикордонна смуга
Розмір обмеження:	1км (50м - смуга відведення земельних ділянок для Державної прикордонної служби України)
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	<ul style="list-style-type: none"> - Закон України «Про державний кордон України»; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про прикордонний режим»; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про зону особливого режиму в районі державного кордону України з Республікою Молдова»; - Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова.

Рис. 5. Схема встановлення прикордонної смуги (фрагмент)

Прикордонна смуга є видом обмеження, яке не має прямої причетності до питань охорони земель, оскільки цілями її є охорони державного кордону України, а також захисту населення, господарських об'єктів і довкілля від впливу аварійних ситуацій, стихійних лих і пожеж, що можуть виникнути на цих об'єктах.

Прикордонна смуга, яка встановлюється уздовж державного кордону України і в межах якої діє особливий режим використання земель. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про прикордонний режим», прикордонна смуга – це ділянка місцевості, яка встановлюється безпосередньо вздовж державного кордону на його сухопутних ділянках або вздовж берегів прикордонних річок, озер та інших водойм у межах території селищних та сільських рад, прилеглих до державного кордону, але не може бути меншою від ширини смуги місцевості, що знаходиться в межах від лінії державного кордону до лінії прикордонних інженерних споруд.

Територія Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району має кордон з іншою державою – Республіка Молдова. Згідно «Схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель Великомихайлівського району Одеської області», обмеження щодо використання земель в межах прикордонної смуги не визначені.

Дипломним проектом рекомендовано встановити прикордонну смугу завширшки 1км з виокремленням 50м смуга відведення земельних ділянок , які можуть бути передані у постійне користування Державній прикордонній службі України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій.

У прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі, встановлюється прикордонний режим, який регламентує відповідно до Закону «Про державний кордон України» та інших актів законодавства України правила в'їзду, перебування, проживання, пересування громадян

України та інших осіб, провадження робіт, обліку та тримання на пристанях, причалах і в пунктах базування самохідних та несамохідних суден, їх плавання та пересування у внутрішніх водах України.

2. Охоронну зону з особливими умовами використання земельних ділянок запроектовано навколо кургану, який є пам'яткою місцевого значення.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	об'єкт культурної спадщини (курган)
Назва обмеження:	охоронна зона
Розмір обмеження:	500м
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- Земельний кодекс України; - Закон України «Про охорону об'єктів культурної спадщини»

Рис. 6. Схема встановлення охоронної зони об'єкта культурної спадщини (фрагмент)

В межах охоронних зон об'єктів культурної спадщини забороняється:

- будівництво нових споруд, знесення, добудова або перебудова існуючих споруд, які не є пам'ятками, розвалювання або зміна форм руїн;
- прокладання нових шляхів, проведення робіт по плануванню території, риття траншей для підземних комунікацій;

- порубка дерев і чагарників, а також самовільне насадження їх як у безпосередній близькості до пам'ятки, так і в інших частинах охоронної зони;
- розорювання земель, розробка кар'єрів, а також проведення будь-яких археологічних досліджень;
- будь-які зміни зовнішнього та внутрішнього вигляду пам'яток.

3. Через територію Новоолександрівської сільської ради проходить лінія електромереж потужністю 10кВ.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	лінія електромережі напругою 10кВ
Назва обмеження:	охоронна зона
Розмір обмеження:	10м по обидві сторони лінії від крайніх проводів за умови невідхиленого їх положення
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- Земельний кодекс України; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил охорони електричних мереж».

Охоронні зони електричних мереж встановлюються уздовж повітряних ліній електропередачі – у вигляді земельної ділянки і повітряного простору, обмежених вертикальними площинами, що віддалені по обидві сторони лінії від крайніх проводів за умови не відхиленого їх положення на відстань 10м (для напруги до 20кВ).

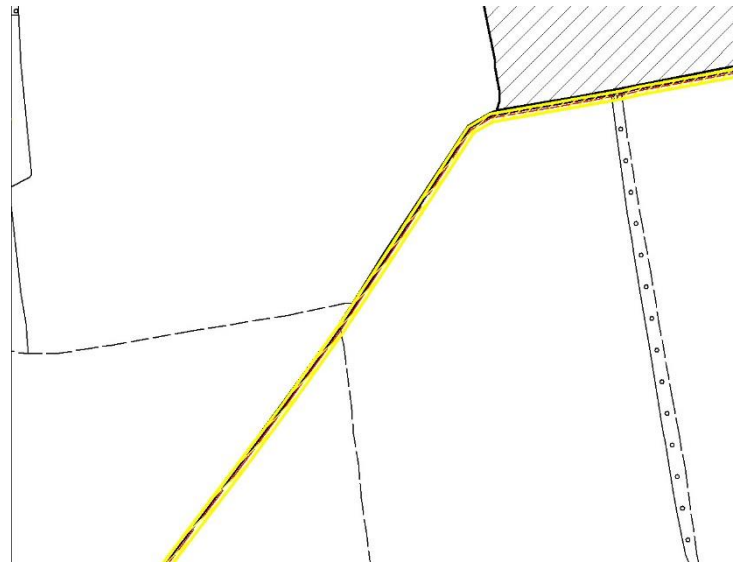

Рис. 7. Схема встановлення охоронної зони лінії електромережі (фрагмент)

В межах охоронних зон повітряних ліній забороняється виконувати дії, що можуть порушити нормальну роботу мереж та спричинити їх пошкодження або викликати нещасні випадки, а саме:

- перебувати стороннім особам на території, здійснювати самовільне переключення електричних апаратів та підключення до електричних мереж;
- будувати житлові, громадські та дачні будинки;
- влаштовувати будь-які звалища;
- складати добрива, корми, торф, соломку, дрова, інші матеріали;
- розпалювати вогнища;
- розташовувати автозаправні станції або інші сховища паливно-мастильних матеріалів;
- закидати на струмопровідні частини об'єктів електричних мереж і наближати до них сторонні предмети, підніматися на опори повітряних ліній передачі, демонтувати їх елементи;
- саджати дерева та інші багаторічні насадження, крім створення плантацій новорічних ялинок;
- влаштовувати спортивні майданчики для ігор, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту;

- запускати спортивні моделі літальних апаратів, повітряних зміїв тощо.

4. На території Новоолександрівської сільської ради розташовані 4 господарські двори, які є режимоутворюючими об'єктами, навколо яких створюються санітарно-захисні зони.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	господарський двір
Назва обмеження:	санітарно-захисна зона
Розмір обмеження:	100м по периметру
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- ДБН 360-92 «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень», - Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

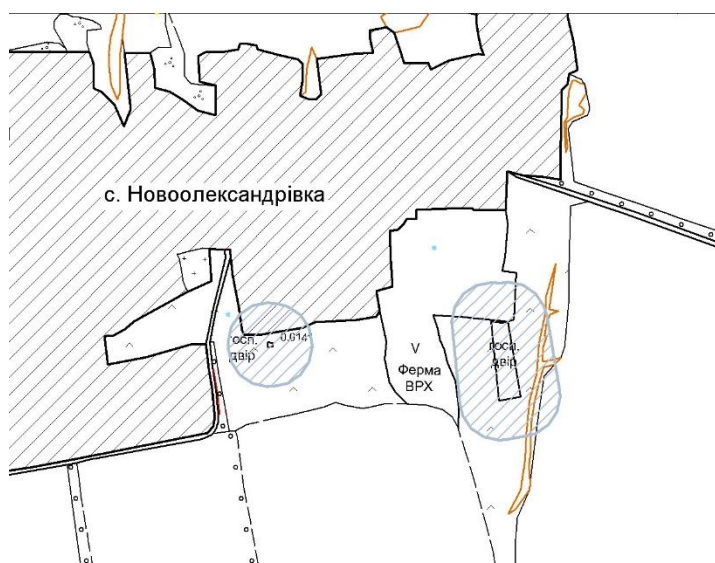

Рис. 8. Схема встановлення санітарно-захисної зони господарського двору

У межах санітарно-захисних зон господарських дворів забороняється будівництво житлових об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей.

5. Встановлення санітарно-захисної зони також потребує ферма м'ясного напрямку з поголів'ям 650 корів.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	ферма ВРХ
Назва обмеження:	санітарно-захисна зона
Розмір обмеження:	300м по периметру
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- Санітарні правила і норми розміщення, облаштування та експлуатації малих ферм для утримання тварин; - Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

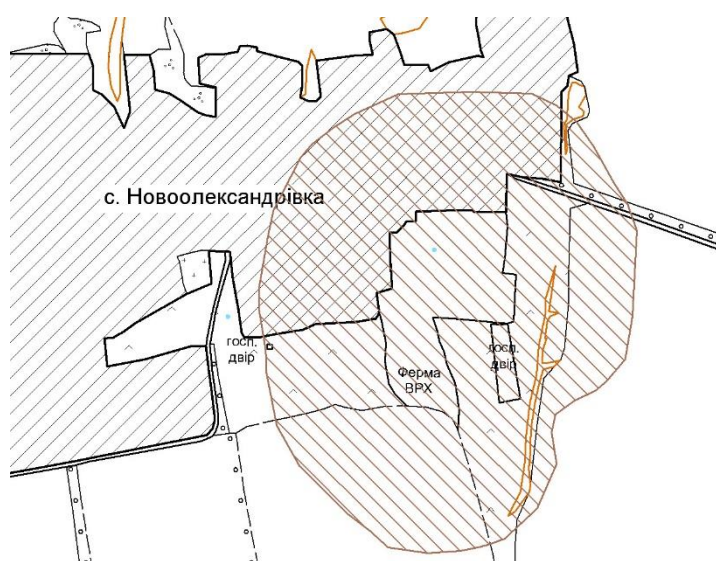

Рис. 9. Схема встановлення санітарно-захисної зони ферми

У межах санітарно-захисних зон ферми великої рогатої худоби забороняється:

- розміщувати спортивні споруди, парки, дитячі установи, лікувально-профілактичні та оздоровчі установи;
- висаджувати плодючі дерева і чагарники.

6. Навколо кладовища традиційного поховання у с. Новоолександрівка.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	кладовище
Назва обмеження:	санітарно-захисна зона
Розмір обмеження:	300м по периметру
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- ДСанПіН «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України»; - додаток 4 Наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

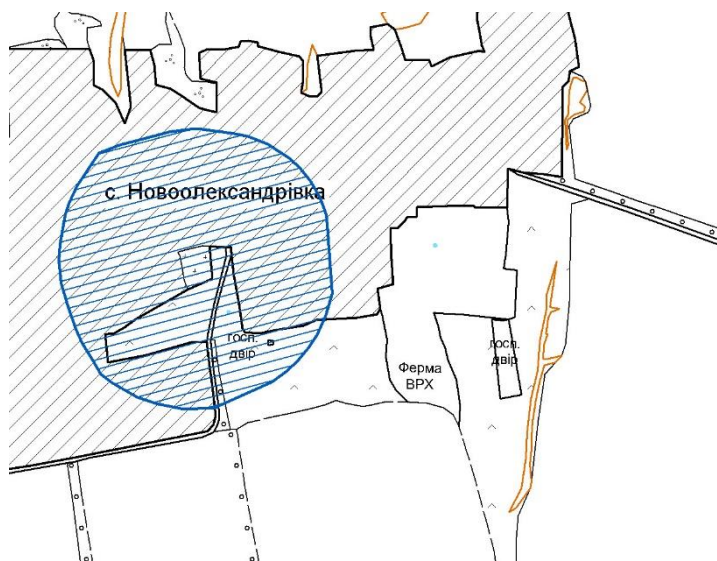

Рис. 10. Схема встановлення санітарно-захисної зони кладовища

У санітарно-захисних зонах кладовищ не можна допускати розміщення:

- житлових будинків з прибудинковими територіями, гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих;
- дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами, наркологічних диспансерів;

- спортивних споруд, садів, садівницьких товариств;
- джерел централізованого водопостачання, водозабірних споруд, споруд водопровідної розподільної мережі.

7. Зона санітарної охорони артезіанських свердловин

Назва режимоутворюючого об'єкту:	артезіанська свердловина
Назва обмеження:	зона санітарної охорони
Розмір обмеження:	I пояс - 15м; II пояс - 21м, III пояс - 142м
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного обліку артезіанських свердловин, облаштування їх засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод».

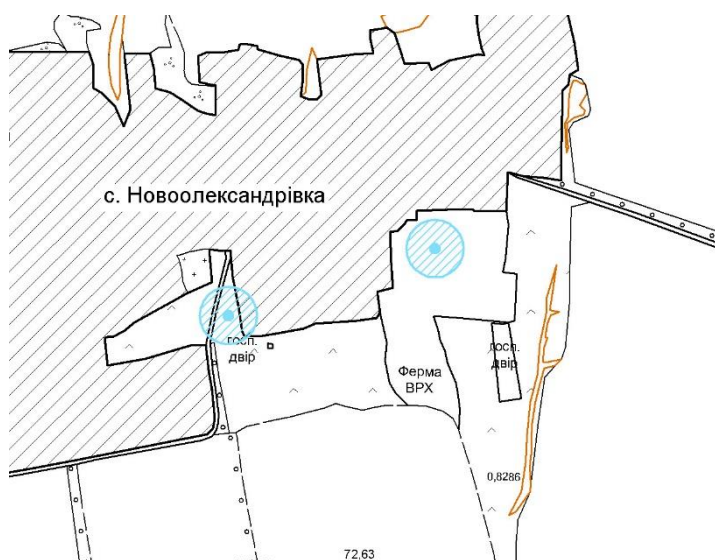

Рис.11. Схема встановлення зони санітарної охорони артезіанської свердловини

Розрахунок розміру поясів санітарної охорони проводиться у робочому проекті будівництва артезіанської свердловини. Наводимо витяг [35]:

«Забезпечення санітарно-гігієнічних та екологічних умов при експлуатації артезіанської свердловини глибиною 104м здійснюється наступним чином

Організація I-го санітарно-захисної зони радіусом 15 м, II-го санітарно-захисної зони радіусом 21м і III-го санітарно-захисної зони радіусом 142 м.

Повітряне середовище – влаштування санітарно-захисних розривів та зон зелених насаджень для зменшення забруднення території;

Водне середовище:

- раціональне використання питної води за рахунок впровадження систем водопостачання;

- охорона підземних вод від забруднення – влаштування покриття проїзної частини з природних матеріалів, гідроізоляція водо несучих споруд, бетонування стоянок автотранспорту;

- відвід дощових і талих вод з території забудови.

Розмір від території артсвердловини до межі житлової забудови становить 75 м.

У відповідності з ДБН В.2.5-74:2013 (розділ 15.2. Межі зон санітарної охорони) підземні джерела водопостачання повинні мати зони санітарної охорони, які складаються з трьох поясів. В межах кожного поясу вводиться відповідний режим.

Запроектована свердловина, згідно карти природної захищеності підземних вод України, розміщена на території з захищеними водоносними горизонтами.

Перший пояс зони санітарної охорони (ЗСО) підземних джерел водопостачання (зона суворого режиму) запроектований радіусом 15 м (згідно п.15.2.1.1. ДБН В.2.5-74:2013).

На території першого поясу ЗСО підземних джерел водопостачання забороняється:

- проживання людей, в тому числі і обслуговуючого персоналу;*
- утримання тварин;*
- використання території під насадження з застосуванням добрив і отрутохімікатів;*
- проведення будівельних робіт без погодження з місцевими органами І санітарного нагляду.*

Проектом передбачено на території першого поясу зони санітарної охорони благоустрій, озеленення і огорожу.

Межа другого поясу ЗСО визначається розрахунками, виходячи з умов, якщо за її межами в водоносний горизонт потраплять мікробні забруднення, то-вони не досягнуть водозабірної свердловини на протязі розрахункового часу.

Для ефективного захисту підземних вод від мікробного забруднення необхідного, щоб розрахунковий час (Т) просування забруднення в підземні води від межі другого поясу до свердловини, був достатнім для втрати життєздатності патогенних мікроорганізмів, тобто для ефективного самоочищення. Для захищення водоносних горизонтів час (Т) приймається 200 діб.

Розрахунок границь другого поясу ЗСО проводимо по формулі:

$$R_2 = (V Q x T) / \pi H M, \text{ де}$$

Q – продуктивність водозабору, м³/добу;

T - розрахунковий час, доба;

H - потужність водоносного горизонту, м;

M - активна пористість;

$$R_2 = (30*200) / (3,14*54*0,08)=21,03\text{м.}$$

Таким чином, границя другого поясу ЗСО становить 21,03 м.

У відповідності з вимогами, в зоні другого поясу забороняється:

- розміщення кладовищ;
- скотомогильників;
- полів зрошення, фільтрації і асенізації;
- спорудження гноєсховищ, силосних траншей, тваринницьких і птахоферми, а також інших сільськогосподарських об'єктів, які можуть спричинити мікробне забруднення підземних вод;
- застосування добрив і отрутохімікатів;
- розміщення складів паливно-мастильних матеріалів.

Межа третього поясу ЗСО також визначається розрахунком, виходячи з умов, що якщо за її межами в водоносний горизонт потраплять хімічні (сталі) забруднення, то вони не досягнуть водозабірної свердловини переміщуючись з підземними водами за межами області живлення, або досягнуть захисту підземного джерела від хімічних забруднень сталого характеру, необхідно, щоб час просування забрудненої води від границі третього поясу ЗСО до водозабірної свердловини був більший середнього часу тривалості технічної експлуатації свердловини.

В такому випадку, для захисту від хімічного забруднення час (Т) необхідно приймати не меншим 25 років (9131 доба).

Розрахунок межі третього поясу ЗСО проводиться по аналогічній формулі, як і для другого поясу ЗСО.

$$R_3 = (V Q \times T) / \pi H M$$

$$R_3 = (30 \times 9131) / (3,14 \times 54 \times 0,08) = 142,11 \text{ м.}$$

У відповідності з вимогами в зоні третього поясу ЗСО забороняється:

- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні води з метою їх захоронення, підземного складування твердих відходів і розробки надр землі, що може призвести до забруднення водоносного горизонту;

- розміщення складів паливно-мастильних матеріалів, складів отрутохімікатів і мінеральних добрив, великих птахофабрик і тваринницьких комплексів – джерел хімічного нітратного забруднення, а також інших об'єктів, що створюють небезпеку хімічного забруднення підземних вод. Розміщення об'єктів в межах зон санітарної охорони свердловини відповідає вимогам нормативних документів.»

8. Водні ресурси Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району – це невеликі ставки місцевого значення.

Назва режимоутворюючого об'єкту:	ставки
Назва обмеження:	прибережна захисна смуга, водоохоронна зона
Розмір обмеження:	25м та 50м по периметру
Законодавче обґрунтування встановлення обмежень:	- Земельний кодекс України; - Водний кодексу України; - Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них».

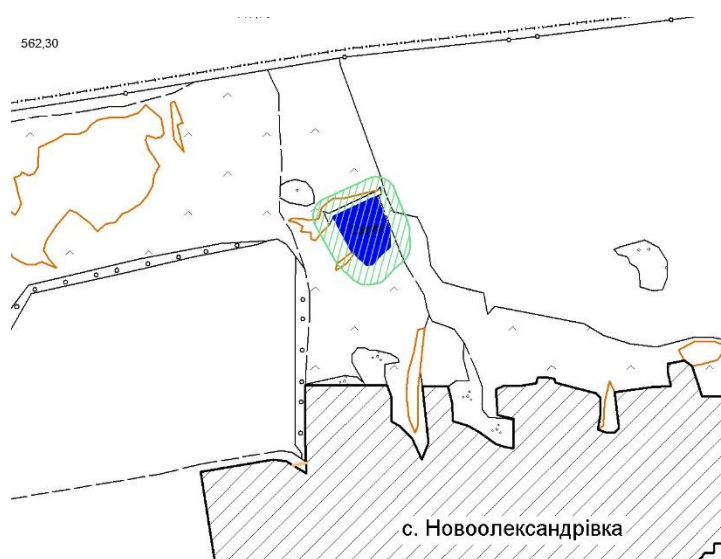

Рис. 12. Схема встановлення прибережної захисної смуги та водоохоронної зони ставка

Прибережні захисні смуги ставків встановлюються з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності.

До складу водоохоронних зон обов'язково входять заплава річки, перша надзаплавна тераса, бровки і круті схили берегів, а також прилеглі балки та яри. Розміри і межі водоохоронних зон визначаються проектом на основі нормативно-технічної документації.

Мінімальна прибережна захисна смуга для ставків площею менше 3 гектарів становить 25 м; понад 3 гектари – 50 метрів.

Характеризуючи рельєф місцевості навколо ставків (див. карти-врізки на графічному додатку В), враховуючи невелику площу ставків, дипломним проектом передбачено встановити прибережну захисну смугу навколо меншого з ставків завширшки 25м, а більшого – 50м.

У межах прибережної захисної смуги забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво і городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- випас худоби та влаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних);
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації;
- здійснення руслорегулюючих робіт без затвердженого проекту.

Межі водоохоронних зон відповідно до Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон встановлюються з урахуванням:

- рельєфу місцевості, затоплення, підтоплення, інтенсивності берегоруйнування, конструкції інженерного захисту берега;
- цільового призначення земель, що входять до складу водоохоронної зони.

Водоохоронна зона має внутрішню і зовнішню межі. Внутрішня межа

Згідно «Схеми землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель Великомихайлівського району Одеської області», межі водоохоронних зон на території Новоолександрівської сільської ради не встановлювались.

Згідно проектних рішень, на території Новоолександрівської сільської ради межа прибережної захисної смуги співпадає з межею водоохоронної зони.

У межах водоохоронної зони забороняється:

- використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;
- скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

Враховуючи вимоги щодо відомостей про обмеження у використанні земель, що вносяться до бази даних Державного земельного кадастру, складаємо експлікацію земель обмеженого використання (деталізовану за угіддями) та надаємо характеристику запроектованих на території Новоолександрівської сільської ради обмежень у вигляді графічного додатку (додаток Г).

Таблица 3.8

3.4 Державна реєстрація права обмеженого користування

Необхідною умовою для набрання чинності обмежень у використанні земель, з однієї сторони, та одним із ступенів наповнення бази даних державного земельного кадастру, з іншої, є внесення до Державного земельного кадастру відомостей про обмеження у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області.

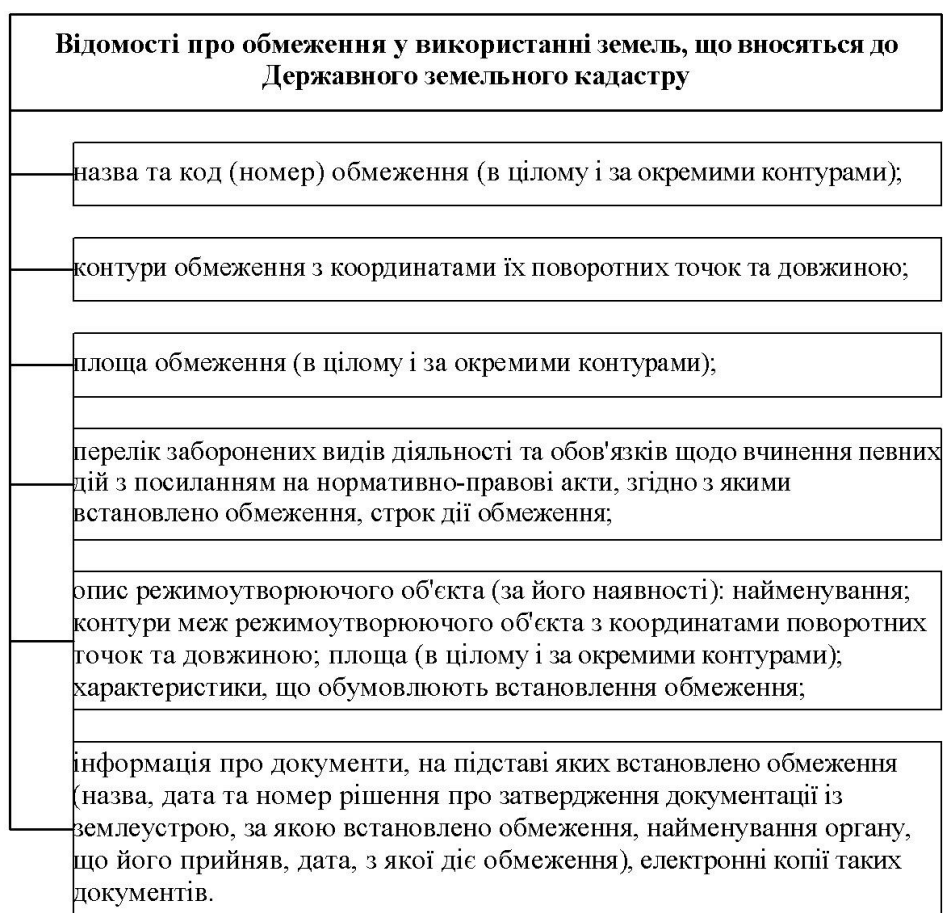

Рис. 13. Відомості про обмеження у використанні земель, що вносяться до бази даних державного земельного кадастру

Законом України «Про державний земельний кадастр» та Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок ведення державного земельного

кадастру» визначені підстави державної реєстрації обмеження прав на земельні ділянки та послідовність її проведення.

Підставою державної реєстрації є подання кадастровому реєстратору заяви та наступного переліку документів:

- заява про державну реєстрацію обмеження у використанні земель за визначеною формою;
- документація із землеустрою, інші документи, що є підставою для виникнення, зміни та припинення обмеження у використанні земель;
- електронний документ;
- документ, що підтверджує оплату послуг із внесення відомостей (змін до них) до Державного земельного кадастру.

Загальний порядок реєстрації державним кадастровим реєстратором обмеження у використанні земель представлений у таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Порядок державної реєстрації обмеження у використанні земель

Етапи	Відповідальна посадова особа і структурний підрозділ	Термін виконання
<p>1. Реєстрація заяви (запиту) суб'єкта звернення. Перевіряє:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повноваження особи, що звернулася за адміністративною послугою; - наявність повного пакета документів, необхідних для державної реєстрації обмежень у використанні земель; - розташування об'єкта Державного земельного кадастру на території дії його повноважень; - придатність електронного документа для проведення його перевірки з допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру; - документ, що підтверджує оплату послуг з надання витягу із Державного земельного кадастру. <p>Вносить до Державного земельного кадастру такі дані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реєстраційний номер заяви; - дата реєстрації заяви; - відомості про особу, яка звернулася із заявою. 	<p>Державний кадастровий реєстратор відділу Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру</p>	<p>Протягом 1 робочого дня (Заяви реєструються в день їх надходження в порядку черговості)</p>
<p>2. Державна реєстрація обмежень у використанні земель. Виконує:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перевірку електронного документа та вносить відомості, що містить електронний документ, до Державного земельного кадастру; 		<p>Протягом 13 робочих днів (з дня реєстрації заяви про</p>

Етапи	Відповідальна посадова особа і структурний підрозділ	Термін виконання
<ul style="list-style-type: none"> - внесення з допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру відомості про обмеження у використанні земель; - оприлюднення інформації про внесення відомостей до Державного земельного кадастру та відповідних відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру згідно з вимогами порядку ведення Державного земельного кадастру; - формує витяг із Державного земельного кадастру для підтвердження державної реєстрації обмежень у використанні земель; - приймає рішення про відмову у внесенні відомостей про обмеження у використанні земель відповідно до вимог порядку ведення Державного земельного кадастру. 		надання (послуги)
<p>3. Видача витягу з Державного земельного кадастру. Підписує витяг та засвідчує свій підпис власною печаткою.</p>		3 14 робочого дня (витяг надається в день звернення заявника)

ВИСНОВКИ

В результаті виконання дипломного проекту було встановлено межі обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області

Роботи з встановлення обмежень включали:

- розгляд законодавчих основ встановлення обмежень;
- вивчення характеристики території;
- аналіз території сільської ради та збір відомостей щодо загальної площі, меж сільської ради, складу угідь та цільового призначення земель, розподілу земель за категоріями і формами власності;
- визначення режимоутворюючих об'єктів;
- обґрунтування розмірів та проектування навколо режимоутворюючих об'єктів зон охорони з визначенням заборон у межах дії зони;
- визначення етапів розробки, змісту та порядку погодження проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради;
- встановлення порядку державної реєстрації права обмеженого користування.

Для практичної реалізації та досягнення екологічного ефекту розробки проекту землеустрою щодо організації і встановлення меж обмежень у використанні земель на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади необхідно прийняти відповідні рішення щодо погодження землевпорядної документації та державної реєстрації права обмеженого користування, а власники землі та землекористувачі повинні бути зобов'язані дотримуватися заборон у зоні дії обмежень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрейцев В.І. Земельні правовідносини за чинним Земельним кодексом України: міфи та реальність /В.І. Андрейцев // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2005. – Вип. 68. – С. 47–51., с. 50.
2. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право» / О. Г. Бондар. – К., 2005. – 20 с., с. 8.
3. Бондарчук Н.В. Правовий режим земель авіаційного транспорту України: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / Бондарчук Н.В.; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - К., 2011. - 19 с. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9065/75-Bondarchuk.pdf?sequence=1> (дата звернення: 20.05.2020).
4. Брусенцова Я. Застосування земельного законодавства в діяльності органів місцевого самоврядування / Я. Брусенцова. - Х.: Фактор, 2016. — 104 с. URL: <https://despro.org.ua/upload/%0.pdf> (дата звернення: 18.05.2020).
5. Бусуйок Д.В. Правове регулювання обмежень прав на землю в Україні: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / Бусуйок Д.В.; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - К., 2005. - 22 с. URL http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2005/05bdvpzu.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1 (дата звернення: 20.05.2020).
6. Водний кодекс України, від 06.06.1995року № 213/95-ВР III із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр> (дата звернення: 14.05.2020).

7. Гуревський В.К. Право приватної власності громадян на землі сільськогосподарського призначення:[монографія] / В.К. Гуревський. – Одеса: Астропринт, 2000. – 136 с., с. 87.
8. ДБН Б.2.2-12:2019 ДБН «Планування та забудова територій». URL: <http://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf> (дата звернення: 18.05.2020).
9. ДБН 360-92 «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0044481-92> (дата звернення: 18.05.2020).
10. ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населеному пункті України» від 22.02.1999 року. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0028588-99?lang=ru> (дата звернення: 16.05.2020).
11. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності», від 06.09.2012 року № 5245-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5245-17> (дата звернення: 14.05.2020).
12. Закон України «Про державний кордон України», від 04.11.1991 року № 1777-XII із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12/ed20200213> (дата звернення: 18.05.2020)
13. Закон України «Про Державний земельний кадастр», від 07.07.2011 року № 3613-VI із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17> (дата звернення: 12.05.2020).
14. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», від 01.07.2004 року № 1952-IV, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15> (дата звернення: 12.05.2020).
15. Закон України «Про землеустрій», від 22.05.2003 року № 858-IV із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15> (дата звернення: 18.05.2020).

16. Закон України «Про охорону культурної спадщини», від 08.06.2000 року № 1805-III із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14/ed20200607> (дата звернення: 12.05.2020).

17. Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», від 10.01.2002 року № 2918-III із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2918-14/ed20190501> (дата звернення: 18.05.2020).

18. Земельне право України: навчальний посібник / [І. І. Каракаш, В. Д. Сидор, Т. Є. Харитоновна та ін.]; за ред. І. І. Каракаша, і Т. Є. Харитоновної. - Вид. 2-ге, переробл. і допов. - Одеса :Юридична література, 2017. - 588 с.

19. Земельний кодекс України, від 25.10.2001 року № 2768-III із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 15.05.2020).

20. Конституція України, від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 14.05.2020).

21. Лісовий кодекс України, від 21.01.1994 року №3852-XII із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12/ed19940121> (дата звернення: 15.05.2020).

22. Марахін Є.А. Обмеження як засіб забезпечення використання земельних ділянок за цільовим призначенням. Доступ: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/FP_index.htm_2012_4_104.pdf (дата звернення: 27.05.2020).

23. Мірошниченко А. М. Земельне право України: Підручник. - 2-ге видання, допов. і перероб. - К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. - 678 с. URL: <http://www.amn.org.ua/ua/study-book>. (дата звернення: 20.05.2020).

24. Мироненко І.В. Зміст та межі здійснення права приватної власності на землю в Україні. автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 /І.В. Мироненко; Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України. – Київ, 2008. - 18 с. - укр. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2008/08mivvzu.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1 (дата звернення: 12.05.2020).

25. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» №173 від 19.06.1996року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96> (дата звернення: 10.05.2020).

26. Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Молдова. Ратифікація від 10.12.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_053 (дата звернення: 18.05.2020).

27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про зону особливого режиму в районі державного кордону України з Республікою Молдова», від 20.03.1992року № 144 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/144-92-%D0%BF> (дата звернення: 18.05.2020).

28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру», від 17.10.2012 № 1051 із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п> (дата звернення: 22.05.2020).

29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них» від 08.05.1996 № 486. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-96-%D0%BF> (дата звернення: 17.05.2020).

30. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного обліку артезіанських свердловин, облаштування їх засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод», від 8.10.2012 № 963 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2012-%D0%BF> (дата звернення: 18.05.2020).

31. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку користування землями водного фонду» від 13.05.96 року № 502. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/502-96-%D0%BF> (дата звернення: 17.05.2020).

32. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Правил охорони електричних мереж» № 209 від 4.03.1997 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/209-97-%D0%BF> (дата звернення: 14.05.2020).

33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», від 18.12.1998 року № 2024 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2024-98-%D0%BF> (дата звернення: 18.05.2020).

34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про прикордонний режим», від 27.07.1998 року № 1147 із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-98-%D0%BF> (дата звернення: 18.05.2020).

35. Проект детального плану території земельної ділянки для будівництва артезіанської свердловини на території Новоолександрівської сільської ради Великомихайлівського району Одеської області.

36. Публічна кадастрова карта. URL: <https://map.land.gov.ua/kadastrova-karta> (дата звернення: 20.05.2020).

37. Савчак В. В. Обтяження прав на землю за земельним законодавством України: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.06 / В. В. Савчак; КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. -

К., 2013. - 22 с. - укр. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/3303> (дата звернення: 18.05.2020).

38. Санітарні правила і норми розміщення, облаштування та експлуатації малих ферм для утримання тварин. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002400-89> (дата звернення: 18.05.2020).

39. Схема землеустрою і техніко-економічні обґрунтування використання і охорони земель. Одеська область. Великомихайлівський район.

40. Тібілова Л. М. Врахування режимоутворюючих об'єктів у регулюванні земельних відносин із застосуванням ГІС-технологій / Л. М. Тібілова, О. Ф. Ковалишин // Екологічні, технологічні та соціально-економічні аспекти ефективного використання матеріально-технічної бази АПК : матеріали Міжнар. наук.-практ. форуму, 17-18 верес. 2008 р. – Львів : Львів. нац. агроуніверситет, 2008. – С. 469-471.

41. Тоцька К.М. Обмеження права власності на земельну ділянку: цивільно-правовий аспект. дис. канд. юр. наук: 12.00.03 / Тоцька Катерина Миколаївна. – Х., 2015. – 226с. URL: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/10759> (дата звернення: 19.05.2020).

42. Третяк А. М. Наукове обґрунтування сутності понять «обмеження у використанні земель» і «обтяжень прав на земельну ділянку» / А. М. Третяк, Й. М. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. - 2016. - № 3. - С. 40-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zemleustriy_2016_3_8 (дата звернення: 12.05.2020).

43. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 року № 435-IV із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 25.05.2020).

44. Черкаська Н.В. Обмеження прав на земельні ділянки: Дис. канд. наук: 12.00.06 / Черкаська Н.В. К., - 2009 - 173 с. URL: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/352161.html> (дата звернення: 21.05.2020).